Quelle: https://manuscripta.at/?ID=8162
Copyright: Salzburg, Universitätsbibliothek

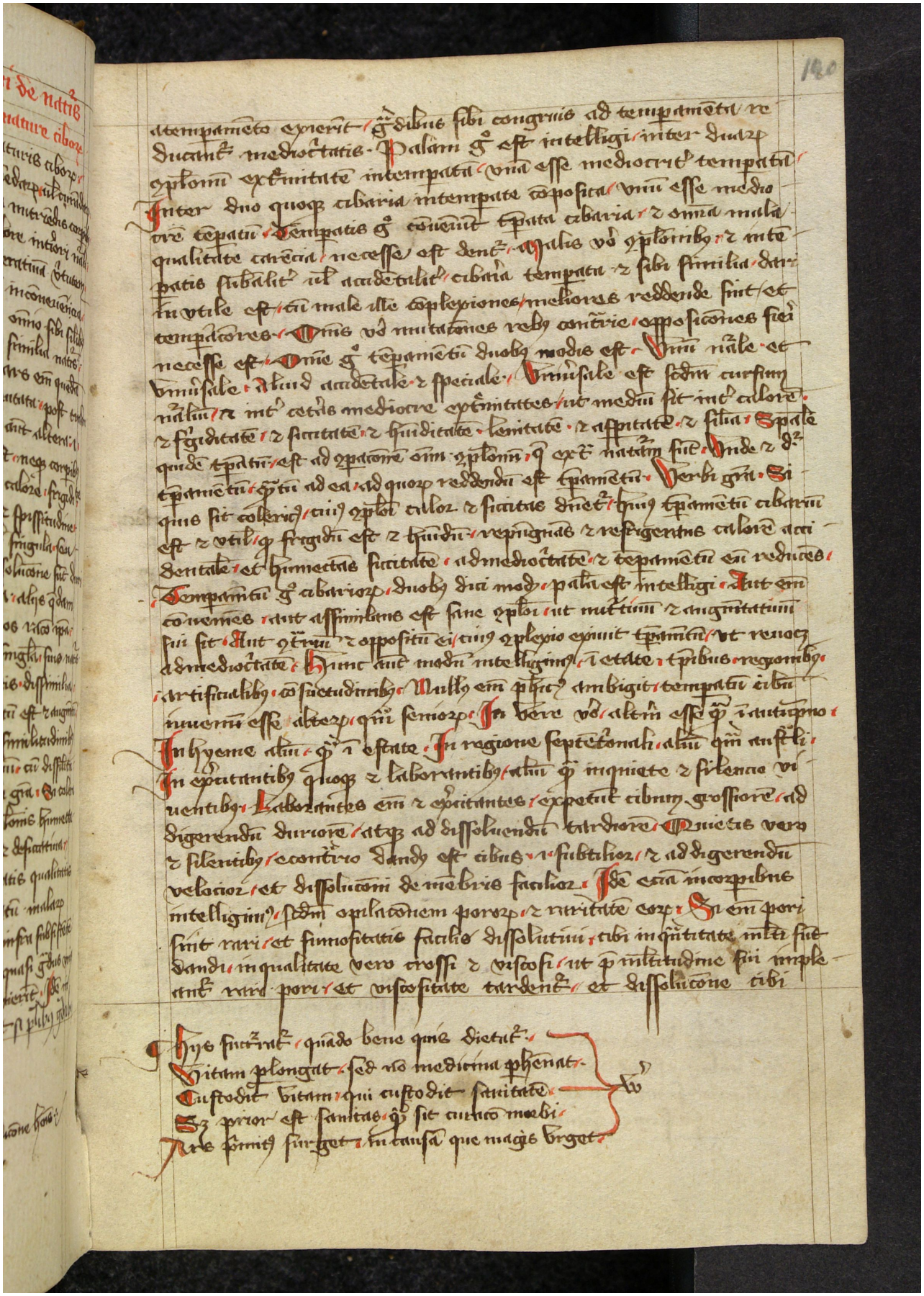

190

detemperamento exercit / q̃ dubius sibi congruis ad temperamentum re
ducant mediocritatis. Palam q̃ est intelligi / inter duarum
qualitatum extremitate intemperatum / omnia esse mediocriter temperata /
Inter duo quoque cibaria intemperate composita / omnia esse media
vire temperata / Temperatis q̃ conveniunt temperata cibaria / et omnia mala
qualitate carencia / necesse est dent aegrotis vero qualitatibus / et inte
peratis similitudinem / ad adiutorium cibaria temperata / et sibi similia dari
inutile est / cui malo ille complexiones / meliores reddende sint / et
temperatiores / Omnis vero mutationes rebus contrarie / oppositiones fieri
necesse est / Omne q̃ temperamentum duobus modis est / Unum naturale / et
universale / Aliud accidentale / et speciale / Universale est secundum cursum
naturae / et inter cetera mediocrem extremitates / ut medium sit inter calorem
et frigiditatem / et siccitatem / et humiditatem / lenitatem / et asperitatem / et similia / Speciale
autem temperatum est ad qualitatem omnium qualitatum / quae extra naturam sunt / Unde et de
temperatum / quod ad ea / ad quorum reddendum est temperatum / Verbi gratia / Si
quis sit colericus / cui qualitas calor et siccitas dicitur / huic temperamentum cibarum
est / et utile / qui frigidus est / et humidus / repugnans / et refrigerans calorem acci
dentalem / et humectans siccitatem / ad mediocritatem / et temperamentum eum reducens /
Temperatum q̃ cibarium / duobus dicitur modis / patet est intelligi / Aut enim
convenientes / aut assimilantes est sine qualitatum / ut multum / et augmentum
sui sit / Aut qualitatum / et oppositum ei / cui qualitas exivit temperamentum / ut revocet
ad mediocritatem / Hunc autem modum intelligimus / per etatem / per tempus / per regionem /
per artificialibus / per consuetudinem / Multum enim plurimum ambigit / temperatum cibum
nunc esse / alterum / qui senioribus / In vere vero / alterum esse q̃ in autumno /
In hyeme alium / q̃ in estate / In regione septentrionali / alium quam australi /
In exercentibus quoque / et laborantibus / alium q̃ in quiete / et silentio ver
entibus / Laborantes enim / et exercentes / expetunt cibum grossiorem / ad
digerendum durioribus / atque ad dissolvendum tardiorem / Quietis vero
et silentibus / contrario dandus est cibus / subtilior / et ad digerendum
velocior / et dissolutum de membris facilior / Sed cum incorporibus
intelligimus / secundum operationem pororum / et virtutem corporis / Si enim pori
sint rari / et firmitatis facilis dissolutum / sibi in virtutem inter sue
dandum / in qualitate vero crassi / et viscosi / ut propter multitudinem sui impe
diant rarum porum / et viscositate tardent / et dissolutione sibi

Hyems fuerunt / quando bene omnes dicunt /
Vitium plongat / sed vis medicina phenat /
Custodit vitam / qui custodit sanitatem /
Sed prior est sanitas / q̃ sit curatio morbi /
Ars firmis fingit / in causa que magis urgit /